

Dosarul nr. 1ra-2158/2021
(1-20085408-01-1ra-29112021)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocații Barbaroș Mihail și Gromovenco Vladimir în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, în cauza penală privind-l pe

FILIPENCO Dmitri XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.07.2020 – 11.12.2020;

Instanța de apel: 28.12.2020 – 21.09.2021;

Instanța de recurs: 29.11.2021-26.01.2022.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, din 11 decembrie 2020, cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală Filipenco Dmitri a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 287 alin. (3) Cod penal, la închisoare pe termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 349 alin. (1¹) Cod penal, la închisoare pe termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial lui Filipenco Dmitri i s-a stabilit pedeapsă definitivă cu închisoare pe termen de 3 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Filipenco Dmitri s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani și nu va fi executată dacă în perioada respectivă nu va săvârși o nouă infracțiune și prin respectarea condițiilor probațiunii va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Conform art. 90 alin. (6) lit. a) Cod penal, s-a obligat Filipenco Dmitri să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

S-a încasat de la Filipenco Dmitri în contul statului cheltuielile judiciare, pentru efectuarea rapoartelor de expertize judiciare, în sumă de 10.602,49 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Filipenco Dmitri, la 15.01.2020, în jurul orei 14:45, aflându-se în fața magazinului “Tani Max Donciu” din XXXXX, fiind în loc public, manifestând un comportament inadecvat și desfrânat, din intenții huliganice, demonstrând o obrăznicie deosebită și lipsă totală de respect față de societate, urmărind drept scop încălcarea ordinii publice, perturbarea liniștei cetățenilor, încălcând grosolan ordinea publică, amenința cumpărătorii magazinului arătându-le că are asupra sa un cuțit de bucătărie. Tot atunci, la fața locului a intervenit colaboratorul de poliție Brailean Victor, care era în timpul exercitării atribuțiilor funcționale îndreptate spre menținerea ordinii publice, pentru a curma acțiunile huliganice, însă Filipenco Dmitri, nu s-a supus cerințelor legale ale colaboratorului de poliție de a preda cuțitul pe care îl ținea în mână, precum și urmărind scopul sistării activității de serviciu a unei persoane cu funcție de răspundere, a aplicat violența nepericuloasă pentru viață și sănătatea persoanei cu funcție de răspundere, cauzându-i conform raportului de expertiză nr. 202002P0182 din 16.01.2020 lui Brailean Victor excoriații la nivelul ambelor mâini propriu zise, care se calificau ca vătămare corporală neînsemnată, fapte în ansamblu care au dus la prejudicierea imaginii autoritare a angajaților poliției, ca autoritate statală și în parte la prejudicierea demnității persoanei.

Astfel, Filipenco Dmitri a săvârșit infracțiunile prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal - huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, acțiuni care prin conținutul lor se exprimă printr-o obrăznicie deosebită precum și aplicarea violenței asupra unei persoane care curmă actele huliganice, săvârșit cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale, precum și de art. 349 alin. (1¹) Cod penal - violența săvârșită asupra unei persoane cu funcție de răspundere, adică aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătatea persoanei cu funcție de răspundere în scopul sistării activității de serviciu.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea ce ține de pedeapsa penală cu stabilirea pedepsei reale față de inculpat.

În motivarea apelului a invocat că, instanța de judecată corect a calificat acțiunile infracționale ale inculpatului și calificarea juridică nu se contestă, însă pedeapsa stabilită inculpatului, este una prea blândă și neproportională pericolului social al acțiunilor criminale comise.

Menționează că, deși acuzatorul de stat în cadrul dezbaterilor judiciare a solicitat aplicarea pedepsei cu închisoare, instanța a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare, însă a suspendat executarea acesteia.

Astfel, instanța de judecată prin aplicarea unei astfel de pedepse neprivative de libertate diminuează factorul de abținere de la comiterea unor asemenea infracțiuni de către alte persoane sau chiar de către inculpat. Instanța de judecată nu a ținut cont de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 16 din 31.05.2004 cu privire la individualizarea pedepsei și anume alin. (3) al hotărârii care stipulează că în conformitate cu principiul individualizării pedepsei instanța de judecată aplică

pedeapsa luând în considerare caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor omise, personalitatea vinovatului, caracterul prejudiciului și mărimea daunei cauzate.

În acest sens ar fi corect să se conștientizeze pericolul social sporit pe care l-a creat inculpatul, amenințând cu un cuțit, cât și persoanele investite cu atribuții de curmare a acțiunilor huliganice, acțiuni comise cu intenție și cinism. Deși inculpatul anterior nu a fost judecat acesta a comis două infracțiuni intenționate, atentând la relațiile sociale normale și inducând societății o stare de frică și nesiguranță, demonstrând supremația sa în raport cu celelalte persoane și cu organul poliției, care are menirea de a restabili ordinea publică și echitatea social, dând dovadă de cinism și obrăznicie deosebită, ceea ce nu poate fi admis într-o societate democratică.

Mai mult ca atât, instanța de judecată nejustificat a stabilit lui Filipenco Dmitri obligația de a nu-și schimba domiciliul, în condițiile în care acesta a comis infracțiunile pe teritoriul localității unde își are domiciliul, or această obligație nu îl va opri să săvârșească alte infracțiuni.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, apelul procurorului a fost admis, cu casarea parțială a sentinței în latura penală și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Lui Filipenco Dmitrii recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (3) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, s-au exclus prevederile art. 90 Cod Penal, urmând să execute pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 3 ani și 6 luni în penitenciar de tip semiînchis.

În rest s-au menținut celelalte dispoziții ale sentinței.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, sentința nu a fost contestată nici în partea calificării faptelor inculpatului, în ce privește aspectul încadrării acțiunilor inculpatului, apreciind-o ca fiind legală, adoptată cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent argumentele din rechizitoriu în raport cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, instanța de apel a conchis că, Filipenco Dmitri a comis infracțiunile prevăzute de art. 287 alin. (3) și 349 alin. (1¹) Cod penal.

Reieșind din conținutul apelului, sentința a fost contestată doar sub aspectul individualizării pedepsei penale, partea acuzării solicitând aplicarea pedepsei sub formă de închisoare cu excluderea prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de apel la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie

individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea pe viitor a săvârșirii unor fapte similare.

La caz, în conformitate cu prevederile art.16 Cod penal, s-a stabilit că infracțiunile săvârșite, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave și grave. Circumstanțe ce atenuează sau agravează răspunderea penală nu au fost reținute.

Totodată, instanța a reținut că inculpatul la locul de trai se caracteriza nesatisfăcător, nu are antecedente penale și la evidenta medicului narcolog nu se afla, însă se afla la evidența medicului psihiatru cu d-za: „Tulburare delirantă organică”.

În speță, deoarece cauza a fost examinată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de fond corect în temeiul art. 287 alin. (3) Cod penal, i-a stabilit inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis; în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal, i-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe termen de 3 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, însă nejustificat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal și a stabilit inculpatului un termen de probațiune, nefiind stabilite careva circumstanțe pentru aplicarea acestor prevederi.

În acest sens, gradul prejudiciabil al faptei comise, faptul că inculpatul a comis infracțiunile fiind în loc public, amenința cumpărătorii magazinului arătându-le că are asupra sa un cuțit de bucătărie, aplicând violență nepericuloasă pentru viață și sănătatea persoanei cu funcție de răspundere, la caz colaboratorului de poliție Brailean Victor, astfel caracterul infracțiunii, dar și personalitatea inculpatului impun concluzia că aplicarea prevederilor art. 90 Cod Penal, nu va atinge scopul propus de legiuitor la art. 61 Cod Penal.

Prin urmare, pedeapsa stabilită de către instanța de fond a fost apreciată ca una ineficientă, care nu-și va atinge scopul Legii penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Mai mult ca atât, scopul pedepsei penale este restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, iar în speță, scopul pedepsei penale poate să fie atins doar prin aplicarea față de inculpat a unei pedepse penale sub formă de închisoare reală, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu excluderea prevederilor art. 90 Cod Penal în vederea atingerii scopului pedepsei prevăzut de legiuitor la art. 61 din Codul Penal.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către avocații Barbaroș Mihail și Gromovenco Vladimir în numele inculpatului.

6.1 Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Barbaroș Mihail în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10), 15) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei și menținerea sentinței.

În motivare recurentul a indicat că, instanța de fond corect a apreciat faptul că dacă discernământul făptuitorului este numai diminuat (capacitate penală atenuată sau incapacitate atenuată), aceasta nu conduce la înlăturarea caracterului penal al faptei și a răspunderii penale pentru fapta comisă, această împrejurare urmând să fie avută în vedere la individualizarea pedepsei, în sensul reducerii acesteia, din care temei corect au fost aplicate dispozițiile art. 90 Cod penal.

La data examinării cauzei penale în instanța de fond cât și în ordine de apel s-a stabilit că condamnatul are un grad al relațiilor cu mediul social adecvat și corespunzător, este încadrat în câmpul muncii, fără a schimba frecvent locul de muncă, este unicul întreținător al familiei sale.

6.2 Avocatul Gromovenco Vladimir în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei și menținerea sentinței.

În motivare recurentul a indicat că, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență și nu s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 și 75 Cod penal, iar ținând cont de circumstanțele reale și personale și de persoana vinovatului, incorect a stabilit inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare.

Instanța de apel nu a întreprins toate acțiunile pozitive care se impuneau pentru judecarea legală și imparțială a apelului declarat, pentru a putea repara erorile de fapt și de drept admise de prima instanță.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursurilor avocaților, menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.* În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Din conținutul cererilor de recurs, se constată că recurenții indică temeiurile de casare stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 10) și 15) Cod de procedură penală, critica principală vizând dezacordul cu excluderea de către instanța de apel a prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpat.

Recurenții deși sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, critică decizia contestată doar în partea ce ține de pedeapsa stabilită, considerând-o prea aspră, solicitând suspendarea executării pedepsei cu închisoare.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept, instanța de recurs relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, înăsprind-o la apelul procurorului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Supunând analizei subsidiare actele cauzei, se constată că eroarea de drept semnalată de recurent și stipulată în pct. 10) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în speță, cu certitudine nu a fost admisă de instanța de apel. La trasarea acestei concluzii, instanța de recurs are ca bază argumentele temeinice și pertinente expuse în textul deciziei recurate la **pct. 5**, care cad sub incidența nemijlocită a circumstanțelor de fapt din dosar și se mențin în vigoare până în prezent.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel just a concluzionat că sancționarea inculpatului cu suspendarea condiționată a pedepsei reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că acesta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde. Instanța de apel corect a conchis că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei numite și, respectiv, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu ar fi proporțională faptelor prejudiciabile săvârșite.

Instanța de apel a argumentat că, pedeapsa stabilită de instanța de fond este prea

blândă și nu s-a luat în considerare personalitatea inculpatului, așa cum acesta a comis o infracțiune mai puțin gravă și gravă, lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, caracteristica nesatisfăcătoare la locul de trai, aflarea la evidența medicului psihiatru cu d-za: „Tulburare organizată de personalitate”, cu comportament suicidal și agresivitate pe fon de alcool.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul concluzionează că, instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată, care corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, este întemeiată, iar temeiurile invocate nu persistă în cauză, fapt ce permite declararea inadmisibilității recursurilor pe motiv că acestea sunt vădit neîntemeiate. Mai mult, motivele invocate în recursuri au constituit obiect de examinare în cadrul ședinței instanței de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei nu poate servi temei pentru reexaminare.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-a aplicat inculpatului pedeapsa individualizată conform prevederilor legale, astfel încât recursurile ordinar declarate de avocații Barbaroș Mihail și Gromovenco Vladimir în numele inculpatului sunt vădit neîntemeiate.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinar declarate de avocații Barbaroș Mihail și Gromovenco Vladimir în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe FILIPENCO Dmitri XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă. pronunțată integral la 17 martie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN